

Op 23 februari kondigt de groep Carrefour een massaal herstructureringsplan aan in België. Vier hypermarkten en zeven supermarkten sluiten, met het verlies van 1.672 banen op de vijftienduizend. Zeven supermarkten worden daarbij ook nog gefranchiseerd en twintig winkels worden aan de groep Mestdagh verkocht. Het personeel van de hypermarkten zou overgaan van Paritair Comité 312 naar P.C. 202.

Drie maand later, na meerdere spontane stakingen, na één 24-urenstaking georganiseerd door de syndicale leiding (BBTK, LBC en ACLVB) en een door de leiding afgelaste 24-urenstaking, is er een sociaal akkoord: dertien in plaats van eenentwintig winkelsluitingen, duizend werknemers gaan met brugpensioen op 52 jaar, de hypermarkten blijven in het Paritair Comité 312.

L'Écho (28/5/2010) titelt: "Carrefour en vakbonden begraven de strijdbijl". Maar daarvoor hadden de vakbonden eerst die strijdbijl moeten opgraven ...

Passieve vakbondsstrategie

De vakbondsleidingen namen bij de aankondiging van het herstructureringsplan een afwachtende houding aan. De werkers zelf en de syndicale afgevaardigden aan de basis, ook in niet bedreigde winkels, zijn in staking gegaan zonder op ordewoorden van hogerop te wachten. Wanneer de leiding van een multinational 1.500 banen wil afschaffen, de lonen wil verlagen en een verandering van Paritair Comité (wat een precedent zou zijn voor alle sectoren!) wil doorvoeren, verwachten de vakbondsleden van hun leiding een echt actieplan. Dit om alle werknemers van de distributiesector en ook interprofessioneel te mobiliseren. De gewone soldaatjes zijn ten strijde getrokken op eigen initiatief, er kwam immers niets van hun generaals! Maar zonder een duidelijk strijdplan kan je geen overwinning behalen.

De ondervoorzitster van de BBTK, Myriam Delmée, verdedigde het akkoord door te stellen dat er "12 winkels of 900 jobs zijn gered" (L'Écho 28/5/2010). Zo relativeert ze de aangebrachte schade. Dat doet denken aan de Noordkoreaanse doelma die zeven goals incasseerde maar zich zou troosten met het feit dat hij vijf doelpunten heeft "vermeden" tegen Portugal!

De schade is groot

Acht hypermarkten en vier supermarkten sluiten. Eén hyper en drie supermarkten worden gefranchiseerd. Acht supermarkten worden deel van het franchisenetwerk Carrefour Market en Carrefour Express. Twee hypermarkten worden supermarkt en zestien supermarkten worden aan Mestdagh verkocht. Wie zijn werk behoudt, verliest een aantal, vaak hard bevochten sociale voordelen: afschaffing van de vijftien minuten betaalde pauze, van de drie bijkomende vakantiedagen van de sector, invoering van polyvalentie en het verlies van 125 (op de 535) aankoopbons van één euro.

Sociaal akkoord verdeelt werknemers

Dit akkoord veroorzaakt verdeeldheid: het personeel van de hypermarkten blijft onder het P.C. 312 maar daartegenover zijn er de mensen van wie de winkel sluit of gefranchiseerd wordt. De

mogelijkheid van brugpensioenen op 52 jaar heeft zwaar doorgewogen bij de ja-stemmen. Het gaat immers om 984 personeelsleden waarvan er 252 werken in winkels die gesloten worden. De brugpensioenregeling geldt zowel voor de winkels die sluiten, die gefranchiseerd worden, als voor structureel verlieslatende winkels die door Carrefour toch behouden worden.

Patronale en politieke middens hebben natuurlijk niet gearzeld ten strijde te trekken tegen het brugpensioen. Marianne Thyssen, toen nog voorzitter van CD&V, noemde die brugpensioenen een "verkeerd signaal". Zij had natuurlijk niet verwacht dat zijzelf, na de nederlaag van haar politieke partij op 13 juni, gedwongen zou worden haar politiek brugpensioen aan te vragen ...

De brugpensioenen zijn "te duur", zo beweert het patronaat. Brugpensioenen werden bij het begin van de jaren zeventig ingevoerd als reactie op de economische crisis. Officieel zouden zo "jongeren kunnen aangeworven worden". Maar die brugpensioenen zijn het middel geweest waarmee massaal banen werden afgeschaft, o.a. in de staalnijverheid; zo werden herstructureringen gemakkelijker aanvaard door arbeiders en vakbonden. Een sociaal plan met brugpensioen was bovendien erg aantrekkelijk voor mensen die zware fysieke arbeid verrichten.

Het argument dat de brugpensioenen tot doel hadden jongeren aan te werven, was niet meer dan een alibi voor het geweten van de patroons. Maar een patroon heeft nog nooit iemand aangeworven die hij niet nodig acht voor zijn bedrijf! Net zomin als Rosetta plannen en andere constructies waardoor de sociale lasten verminderen, hebben brugpensioenen arbeidsplaatsen voor jongeren gecreëerd. Door die mechanismen werden jonge arbeiders gewoon goedkopere arbeidskrachten.

De huidige mediacampagne tegen de brugpensioenen wil vooral het idee van langer werken voor werknemers ingang doen vinden. Het is toch wel opmerkelijk dat de patroons nooit zeggen dat "afdankingen te veel kosten". Maar brugpensioenen kosten voor de sociale zekerheid niets meer dan een werkloze. Het enige verschil is dat het bedrijf verplicht is een bijkomende bijdrage te storten voor die bruggepensioneerde. Nochtans zijn die patroons, die zo klagen over de brugpensioenen, best tevreden wanneer ze op die manier hun eigen bedrijf kunnen herstructureren.

Getuigenis

De mening van een gesyndiceerde arbeider van Carrefour die deelnam aan alle acties: "Ik begrijp niet dat Carrefour ons zo'n plan kon voorstellen! Enkele maanden geleden stelde Carrefour ons nog wat zij noemden een "reddingsplan" voor. Carrefour kon zonder zo'n plan in België niet verder werken en het zou moeten sluiten ...

Wat willen ze? De lonen bevroren, een ander Paritair Comité, de dertiende maand afschaffen ... Enkele weken geleden vroegen onze syndicale afgevaardigden ons om niet te staken ondanks het afroepen van een algemene staking. De delegees aan de basis moeten de woede van de eenvoudige arbeiders komen blussen ... Ze geven geen antwoord op onze vragen ... De volgende dag kwamen ze dan toch met, volgens hen, constructieve antwoorden! Het akkoord bij Carrefour is nog niet getekend maar het is louter boerenbedrog ... Sommige beurspeculanten zeggen dat Carrefour zal kapot gaan als men niet raakt aan alles wat we vroeger bekomen hebben ... Ze hebben ons onderling verdeeld, de hypermarkten tegen de kleine GB's en de gefranchiseerden. Een minderheid is het hiermee niet eens. Er zijn mensen die bijna een week vakantie verliezen ... onze syndicale pauze waarvoor sommige militanten gestaakt hebben wordt ook afgeschaft ... De eco-cheques waarvoor we nog aan de toren van Financiën hadden betoogd, bye bye! 250 euro, dat is niet niks voor een gezin.

Ik zou ook willen spreken over iets dat me verbaast. Het gaat over de Super GB van Les Halles (is dat een super in Halle of wat ??) Die winkel werd op de ondernemingsraad niet eens vermeld ... De mensen daar zijn in staking gegaan om de leiding van Carrefour erop te wijzen dat die winkel nu wel blijft, maar dat hij zal sluiten wanneer het huidig huurcontract afloopt ... Enkele jaren geleden had Carrefour geld voor de "remodeling" van deze winkel ...

Ik zou het ook willen hebben over hun nieuw concept. Toen ik bij GB begon, stonden er in de electro-afdeling veel modellen tentoon. Carrefour kwam en besliste dat het grootste deel van die tentoongestelde modellen weg moest. Nu, met dit nieuwe concept, zijn de modellen terug. Dat trekt klanten aan zeggen ze, maar wij wisten dat al tien jaar geleden ...

Tenslotte wil ik het nog hebben over de reclamefolders en over het feit dat het personeel niet genoeg koopwaren in de voorraad heeft voor de klanten.

Nog een laatste woordje over Gérard Laviney. Die meneer komt uit Chili waar hij Carrefour heeft opgedoekt. Staat dit ons ook te wachten? We zullen het binnen enkele maanden of jaren weten ... Carrefour is er volgens mij niet in geslaagd zich in de Belgische markt van de grootwarenhuizen in te schakelen."